Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Can Pla

Castellgalí

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Poble. Mas Pla.
Emplaçament	Es troba al sud del nucli urbà

Coordenades:

Latitud:	41.6725
Longitud:	1.84339
UTM Est (X):	403722
UTM Nord (Y):	4614061

Classificació

Número de fitxa	08061-14
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern
Segle	XV-XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Número inventari	IPA nº 16425.
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Incasol
Autoria de la fitxa	Cortés Elía, Maria del Agua
Data de registre de la fitxa:	dj., 20/04/2006 - 02:00

Descripció

El mas Pla està format per un conjunt d'edificacions que s'organitzen al voltant d'un pati tancat i que foren construïdes en diferents èpoques com ho demostra el joc de teulades. La casa principal és de planta rectangular amb teulada a doble vessant, amb planta, pis i golfes sota teulada, amb paraments de pedra. La porta de l'entrada principal té una llinda de pedra que també s'observa en la majoria de les obertures. Entre les obertures destaquen els balcons de la façana. A l'exterior destaquen l'era i una bassa, ambdues de pedra. La bassa està sota de Cal Jepet Vinyes i al costat dret del camí que va cap al Pla, era la bassa de l'hort del Pla on collien moltes viandes. On hi ha l'actual bassa del Pla, feta de pedra, abans hi havia una de terra, on les dones de la casa anaven a rentar. El mas Pla tenia dins la seva propietat una sínia al Cardener, amb catúfols, al costat l'horta del mas. També, al costat del mas hi havia un trull d'oli, així com dues tines en edificis separats i que encara es conserven.

Història

Al fogatge de 1497 surt Miquel Pla, segurament relacionat amb aquest mas; al de 1553 surten dos Pla, Bartomeu i Antoni. Al Llibre de cobraments del rector de Castellgalí, 1715 (ASM) s'esmenta el mas Pla del Camí. Al capbreu de 1730 (ASM) Jaume Pla del camí al mas Pla del Camí. Aquestes dades històriques demostren que aquest mas ja existia al segle XV i probablement abans, essent un dels més antics del terme. En el document més antic conservat del lligall de documents que es conserven al mas Pla i que data del 15 de maig de 1839, figuren com a propietaris en Josep i en Joan Reimbau i Pla. Posteriorment la propietat passà, en una data que desconeixem, a la família Solà de Manresa i així l'any 1843 el propietari és Vicenç Solà i Solernou; l'any 1880 ja figura el seu fill com a propietari, el metge Josep Solà i Abadal; a partir del 1887 el arrendaments els signarà el fill d'aquest en Joaquim Solà i Solernou i l'any 1928 serà la seva vídua, la Sra. Anna Serra d'Arqué, la que constarà com a propietària. Sembla que al Pla hi havia tres fills, l'hereu es quedà amb la casa del Pla i amb els altres dos partiren l'heretat. Al segon li tocà el Planoi i al petit Cal Planellet, que és la casa que té menys terra. D'això ve que aquestes cases estiguin properes i tinguin la mateixa arrel en el nom. El conreu de la vinya va tenir gran importància durant tot el segle XIX i cada casa tenia un tros de terra en arrendament o en propietat on conreava ceps. El Mas Pla conserva, entre d'altre documentació, contractes d'arrendaments de vinyes. Fins el 1880 es feien a rabassa morta, és a dir, que durava fins que el cep morís o per un termini de 50 anys, així el parcer s'assegurava el terreny durant un llarg període de temps. No agradaven gaire als amos que van aprofitar la fil·loxera per canviar les condicions dels arrendaments. L'any 1895 la fil·loxera afectava Castellgalí, a partir d'aquest moment els arrendaments seran fins que mori el cep o fins que "l'amo vulgui", cas en el que només es pagava al parcer les tres quartes parts del valor dels ceps. El conreu de vinya va disminuir amb la fil·loxera, però no va desaparèixer, va ser cap els 1950-60 amb els nous hàbits de vida que s'abandonà majoritàriament el conreu.

Bibliografia

Malgosa, J.; Vila, J. (1998). Els arrendaments del Pla. L'Amigant, febrer 1998, nº 14. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, fitxa nº 16425.